

ÖĞRENCİ KİTABI

5. sınıf

Bilişim Teknolojileri ve Yazılım

1. Dönem • Uygulama ve Ürün Çalışmaları • Hazırlık ve Prova • 2026-2027

Uygulama / ürün provası

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Düşün. Gerekçelendir. Yeniden dene.

BU KİTAPTA

9 uygulama / ürün provası • 3 kolay + 3 orta + 3 zor • konu anlatımı ve hap bilgiler • karma çalışma sayfaları • çözüm ve üretim alanları

Uygulama derslerinde performans öğretmen gözlemiyle değerlendirilir; örnek ürün tek doğru değildir.

Adı soyadı: _____ Sınıfı: _____

KAPSAM VE KULLANIM

Çalışma yolun

KAPSAM

2026-2027 TYMM taslak çerçeve planı. Resmî tam yazılı senaryosu olmayan derslerde yıllık planın ilk öğrenme alanları temel alınmıştır.

Bu ders için burada uygulama ve ürün çalışmaları sunulmaktadır. Resmî ortak yazılı veya OYSS formu olarak adlandırılmamıştır. Okulun uygulama ve değerlendirme planı esas alınır.

1. Konu anlatımını oku; hap bilgiyi kendi cümlele açıkla.
2. Çalışma sayfalarını çöz ve yanlış düşünceyi düzelt.
3. K1-K3, O1-O3, Z1-Z3 provalarını sırasıyla uygula.
4. Öğretmen kitabındaki açıklama ve puan ölçütleriyle kontrol et.

Kolay/orta/zor sınıflaması amaçlanan düşünme yükünü belirtir; öğrenci pilotuyla ölçülmüş güçlük değildir. Bazı derslerde aynı bağlam farklı sorularla yeniden ele alınır. Formlar eşdeğerliği kanıtlanmış paralel testler değildir.

Öğrenme hedefleri

BTY.5.1.1 • Bilişim ve kullanım amacı

BTY.5.1.2 • Dijital vatandaşlık ve yeni teknolojiler

BTY.5.1.3 • Veriyle karar

Kaynak: https://tymm.meb.gov.tr/assets/file/bilisim-teknolojileri-ve-yazilim-dersi-yillik-planlar_20260903_115958_912.zip

Bu çalışma resmî sınav, OYSS sorusu veya MEB onaylı yayın değildir. Hazırlık etkinliklerindeki çoktan seçmeli ve eşleştirmeli görevler, tam yazılı formunun 100 puanına dahil değildir.

KONU ANLATIMI

Önce kavramı kur

01 / Bilişim ve kullanım amacı

Donanım fiziksel parçadır; yazılım bu parçalarla görev yapılmasını sağlar. Aynı araç farklı amaçlarla kullanılabilir. Bilişim sistemi veriyi toplar, işler, saklar veya iletir.

HAP BİLGİ

Araç adı yerine işlevi de söyle.

Sık hata: Her dijital araç aynı ihtiyacı karşılamaz.

02 / Dijital vatandaşlık ve yeni teknolojiler

Dijital ortamda kişisel bilgiyi koruma, izin alma, kaynak belirtme ve doğrulama önemlidir. Yapay zekâ, sensör ve robotik sistemler belirli görevleri destekleyebilir; her çıktı doğru veya tarafsız değildir.

HAP BİLGİ

İnsan denetimi ve amaca uygun veri.

Sık hata: Güvenlik için gerçek parolayı çalışma kâğıdına yazma.

03 / Veriyle karar

Bir tablo satır ve sütunlardan oluşur. Başlık, birim ve veri türü açıklanır. Formül ilgili hücreleri kullanır; yanlış veri girildiğinde doğru formül de yanlış sonuca yol açar.

HAP BİLGİ

Önce veri, sonra formül, sonra yorum.

Sık hata: Eksik kaydı sıfırla aynı sayma.

ÇÖZÜMLÜ ÖRNEK

Bir soruyu düşünerek çöz

Kulüp toplam katılımı duyuracak. Hangi veri özet amacı için yeterlidir?

SONUÇ

Kişileri tanıtmayan toplam katılım sayısı

Amaç toplamı göstermek olduğundan kişileri tanıtan ayrıntılar gerekli değildir. Veri toplama ve paylaşma amacıyla sınırlı tutulur.

KENDİ KONTROLÜN

Verilenler ne? Hangi kavramı kullandım? Varsayımım ne? Sonucumu işlem, metin veya gözlemle destekledim mi?

Örneği kapat. Aynı açıklamayı kendi sözcüklerinle yaz.

ÇALIŞMA SAYFASI 1

Seç ve gerekçelendir

Bu bölüm öğretim amaçlıdır; tam prova puanına dahil değildir.

1 / Kulüp toplam katılımı duyuracak. Hangi veri özet amacı için yeterlidir?

- A) Herkesin ev adresi
- B) Gerçek hesap parolaları
- C) Ailelerin özel mesajları
- D) Kişileri tanıtmayan toplam katılım sayısı

Seçiminin gerekçesi:

2 / Bir öğrenci önceki soruda şu seçeneği savunuyor: “Herkesin ev adresi” Bu düşüncenin hatasını açıkla; doğru düşüncüyü bir karşı örnek, işlem veya metin kanıtıyla yeniden kur.

ÇALIŞMA SAYFASI 2

Bağlantıyı kur

Aşağıdaki üç konu başlığını, açıklamalarıyla eşleştir. Bir eşleşmeyi kendi örneğinle açıkla.

1. Bilişim ve kullanım amacı**2. Dijital vatandaşlık ve yeni teknolojiler****3. Veriyle karar**

A) Bir tablo satır ve sütunlardan oluşur. Başlık, birim ve veri türü açıklanır. Formül ilgili hücreleri kullanır; yanlış veri girildiğinde doğru formül de yanlış sonuca yol açar.

B) Donanım fiziksel parçadır; yazılım bu parçalarla görev yapılmasını sağlar. Aynı araç farklı amaçlarla kullanılabilir. Bilişim sistemi veriyi toplar, işler, saklar veya iletir.

C) Dijital ortamda kişisel bilgiyi koruma, izin alma, kaynak belirtme ve doğrulama önemlidir. Yapay zekâ, sensör ve robotik sistemler belirli görevleri destekleyebilir; her çıktı doğru veya tarafsız değildir.

Eşleştirmem ve kendi örneğim:

GÖRSEL ÇALIŞMA SAYFASI

Gör, ayır, yorumla

ChatGPT Image ile üretilmiş kurgu sahne • Ölçekli çizim veya gerçek olay belgesi değildir.

Sahnedeki iki gözlenebilir ayrıntıyı yaz. Bu ortamda dersinle ilişkili bir soru araştırmak istesen hangi sayısal ölçüm veya ek bilgiye ihtiyaç duyardın? Görselin kendisinden ölçülmüş sonuç çıkarılamayacağını bir örnekle açıkla.

UYGULAMA PROVASI

K1 / Kolay

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Okul kitaplığı üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=12, B3=18, B4=15. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bu işte kullanılabilecek bir donanım ve bir yazılım işlevi belirt.

2. SORU • 20 PUAN

Özet panosunda ev adresinin neden gerekli olmadığını açıkla.

3. SORU • 20 PUAN

Üç haftanın verisini başlıklı küçük bir tabloya dönüştür.

4. SORU • 20 PUAN

Bir arkadaşının fotoğrafını duyuruda kullanmadan önce ne yapmalısın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Bu üç haftalık veriden çıkarılabilen bir sonuç yaz.

UYGULAMA PROVASI

K2 / Kolay

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Çevre kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=14, B3=20, B4=17. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bu işte kullanılabilecek bir donanım ve bir yazılım işlevi belirt.

2. SORU • 20 PUAN

Özet panosunda ev adresinin neden gerekli olmadığını açıkla.

3. SORU • 20 PUAN

Üç haftanın verisini başlıklı küçük bir tabloya dönüştür.

4. SORU • 20 PUAN

Bir arkadaşının fotoğrafını duyuruda kullanmadan önce ne yapmalısın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Bu üç haftalık veriden çıkarılabilen bir sonuç yaz.

UYGULAMA PROVASI

K3 / Kolay

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Spor kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=16, B3=22, B4=19. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bu işte kullanılabilecek bir donanım ve bir yazılım işlevi belirt.

2. SORU • 20 PUAN

Özet panosunda ev adresinin neden gerekli olmadığını açıkla.

3. SORU • 20 PUAN

Üç haftanın verisini başlıklı küçük bir tabloya dönüştür.

4. SORU • 20 PUAN

Bir arkadaşının fotoğrafını duyuruda kullanmadan önce ne yapmalısın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Bu üç haftalık veriden çıkarılabilen bir sonuç yaz.

UYGULAMA PROVASI

01 / Orta

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Okul kitaplığı üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=12, B3=18, B4=15. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Kâğıt kayıt ile dijital tabloyu iki ölçütle karşılaştır; amaca uygun seçimini gerekçelendir.

2. SORU • 20 PUAN

Katılım duyurusu için izin ve kişisel veri bakımından iki kural öner.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; başlık, birim ve toplam satırı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Bir çevrim içi aracın ürettiği katılım özetini iki adımda nasıl doğrularsın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Veriden çıkarılamayan bir iddia yaz; nedenini açıkla.

UYGULAMA PROVASI

02 / Orta

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Çevre kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=14, B3=20, B4=17. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Kâğıt kayıt ile dijital tabloyu iki ölçütle karşılaştır; amaca uygun seçimini gerekçelendir.

2. SORU • 20 PUAN

Katılım duyurusu için izin ve kişisel veri bakımından iki kural öner.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; başlık, birim ve toplam satırı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Bir çevrim içi aracın ürettiği katılım özetini iki adımda nasıl doğrularsın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Veriden çıkarılamayan bir iddia yaz; nedenini açıkla.

UYGULAMA PROVASI

03 / Orta

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Spor kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=16, B3=22, B4=19. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Kâğıt kayıt ile dijital tabloyu iki ölçütle karşılaştır; amaca uygun seçimini gerekçelendir.

2. SORU • 20 PUAN

Katılım duyurusu için izin ve kişisel veri bakımından iki kural öner.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; başlık, birim ve toplam satırı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Bir çevrim içi aracın ürettiği katılım özetini iki adımda nasıl doğrularsın?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

Veriden çıkarılamayan bir iddia yaz; nedenini açıkla.

UYGULAMA PROVASI

Z1 / Zor

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Okul kitaplığı üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=12, B3=18, B4=15. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bir otomatik veri toplama sistemi öner; insan denetimi gereken iki noktayı açıkla.

2. SORU • 20 PUAN

Herkese açık ayrıntılı liste ile toplu özet arasında yarar ve risk karşılaştırması yap.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; eksik bir kaydın sıfırdan nasıl ayrılacağını açıklayan veri giriş kuralı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Sistem B3 kaydını yanlış okuyor. Otomasyonun yararını koruyarak yanlış sonucun yayılmasını nasıl önlersin?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

“Kulüp kesinlikle her hafta büyüyor” iddiasını veriyle değerlendir; daha iyi bir rapor cümlesi yaz.

UYGULAMA PROVASI

Z2 / Zor

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Çevre kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=14, B3=20, B4=17. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bir otomatik veri toplama sistemi öner; insan denetimi gereken iki noktayı açıkla.

2. SORU • 20 PUAN

Herkese açık ayrıntılı liste ile toplu özet arasında yarar ve risk karşılaştırması yap.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; eksik bir kaydın sıfırdan nasıl ayrılacağını açıklayan veri giriş kuralı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Sistem B3 kaydını yanlış okuyor. Otomasyonun yararını koruyarak yanlış sonucun yayılmasını nasıl önlersin?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

“Kulüp kesinlikle her hafta büyüyor” iddiasını veriyle değerlendir; daha iyi bir rapor cümlesi yaz.

UYGULAMA PROVASI

Z3 / Zor

5 görev • 100 puan • Uygulama süresini öğretmenin belirler.

Adı soyadı: _____ Tarih: _____ Puan: _____

1. SORU • 20 PUAN

Spor kulübü üç haftalık katılımı kaydediyor. A sütunu hafta, B sütunu katılımcı sayısıdır: B2=16, B3=22, B4=19. Listeye ad-soyad ve ev adresi eklemek öneriliyor; özet panosunda yalnız toplam katılım gösterilecek.

Bir otomatik veri toplama sistemi öner; insan denetimi gereken iki noktayı açıkla.

2. SORU • 20 PUAN

Herkese açık ayrıntılı liste ile toplu özet arasında yarar ve risk karşılaştırması yap.

3. SORU • 20 PUAN

Tabloyu oluştur; eksik bir kaydın sıfırdan nasıl ayrılacağını açıklayan veri giriş kuralı ekle.

4. SORU • 20 PUAN

Sistem B3 kaydını yanlış okuyor. Otomasyonun yararını koruyarak yanlış sonucun yayılmasını nasıl önlersin?

UYGULAMA PROVASI

Devam

5. SORU • 20 PUAN

“Kulüp kesinlikle her hafta büyüyor” iddiasını veriyle değerlendir; daha iyi bir rapor cümlesi yaz.
